

”Politikerna har förstört bostadsmarknaden”

Reformering av bostadsmarknaden har stått på **ASSAR LINDBECKS** önskelista allt sedan 1960. I dag vill han även se en skattereform och förändring i synen på den svenska bytesbalansen.

”Ekonomi är att välja” är titeln på dina memoarer. Hur tycker du att svenska makthavare har valt?

– Det är bra att de byggt upp en välfärdsstat men vid utformningen av politiken så underskattar de alltför ofta behovet av sakligt underlag. Ta exempelvis den stora skattereformen på 1990-talet. Efter ett antal år har man glömt bort helheten och börjar skapa ett lapptäcke med partiella reformer. Det är minst sagt vådligt.

Assar Lindbeck säger att det sämssta som svenska politiker skapat är bostadspolitik.

– Politikerna har totalförstört bostadsmarknaden. I dag är det pappas pengar och kontakter som avgör vilka unga som får en bostad. Det är asocialt. Det vore bättre ifall inkomsten fick styra.

Assar Lindbeck föreslog redan i början av 1960-talet, då han var verksam på IFN (då IUI), att bostadsmarknaden skulle avregleras. Men, förklarar han i dag, man kan inte i ett slag ta bort regleringen. Det måste ske stegvis för att hyrorna inte ska kunna chockhöjas.

– Man kan tänka sig att exempelvis fastställa i lag att hyror under ett antal

år inte får höjas mer än x procent utöver inflationen. Kanske behöver man också göra en engångsindragning av en del av de kapitalvinster som fastighetsägarna gör i samband med avvecklingen. Pengarna skulle kunna gå till de socialt utsatta på bostadsmarknaden.

Lindbeck förklarar svårigheterna att reformera bostadsmarknaden med den insider-outsider-teori som han och Dennis Snower, Princeton University, utvecklat.

– Det är svårt att reformera bostadsmarknaden när insiders är i majoritet.

En annan fråga som Assar Lindbeck tycker fått alltför lite uppmärksamhet är överskottet i den svenska bytesbalansen – cirka 5 procent varje år sedan 20 år tillbaka.

– Det här innebär att vi ackumulerar finansiella fordringar på utlandet.

Visst skulle landets sparande kunna användas på ett bättre sätt.

Ett exempel är just avveckling av hyresregleringen som skulle leda till ökad produktion av privata hyresfastigheter.

– Man kan också tänka sig ökade investeringar i infrastruktur.

Assar Lindbeck skulle dessutom gärna

se att en ny skattekommission tillsätts.

– Skattereformen på 1990-talet hade som utgångspunkt att vi hade hög inflation och därför sänktes kapitalskatterna. I dag är inflationen 2 procent vilket betyder att kapitalinkomster beskattas lägre än arbetsinkomster, och det kan ifrågasättas.

Assar Lindbeck förklarar att en reform av detta slag borde vara möjlig eftersom en majoritet lever av inkomst från arbete, inte avkastning av kapital.

Ditt intresse för samhällsfrågor är omvittnat stort. Hur kommer det sig?

– Intresset fick jag hemifrån. Min far var socialvårdskonsulent och vi diskuterade ofta sociala frågor i hemmet.

Han ser sig själv som forskare i första hand men även som samhällsdebattör. Och han säger att det är viktigt att tänka utanför boxen:

– Jag är nationalekonom men har aldrig tvekat att hämta idéer från andra discipliner.

Hans forskning om normers betydelse för socialförsäkringssystemet publicerades under 2018 i en av världens mest ansedda vetenskapliga tidskrifter: *Journal of Political Economy*.

